

Smrtna nesreča. Vejevje obsekavat z dreves se je podal 77 letni kočar Franc Brinovec izpod Šentjurja pod Kumnom. Drugo jutro za tem so našli starčka pod drevesom mrivega. Najbrž je padel z drevesa in se ubil.

Utonil je v Cerkniškem jezeru 12. junija 24 letni Tone Milave. V družbi se je vozil po jezeru, nekoliko pred bregom je skočil v vodo, ni ga bilo več na površje. Ko so ga našli čez četrto uro, so že bili vsi poiznusi, da bi ga oživel, zaman.

Neznane utopljenca so potegnili iz Save v Vrhovem pri Radečah pod Zidanim mostom. Utopljenec je star krog 25 let, močne postave, a brez dokumentov.

Roparski napad na dve ženski. V samotnem naselju Brdo v srezu Litija je obiskal posestnico Jakoševo skozi okno neznan vlomilec. Posestnica in njena hčerka sta se skrili pred tolovajem, ki je iskal denar po izbi, na podstrešje. Ropar je splezal za prestrašenima begunkama, kjer je pobil hčerko do nezvesti, 64 letno mater pa je pograbil za vrat, jo odgnal nazaj v sobo in zahteval od nje pod pretnjo smrti denar. Starka mu je dala celo imetje — 100 dinarski bankovec in nekaj drobiža. Ropar je izginil v noč, obe ženski sta se upali šele drugo jutro iz hiše do sosedov, ki so javili roparski napad orožnikom.

Otrok utonil v kanalu Save. Pri Kranju je utonil v kanalu Save pred Majdičevem elektrarno 5 letni Vladko Ažman.

Obesil se je v svoji sobi Franc Bratkovič, 60 letni prevžitkar iz Mihovega pri Št. Jerneju na Dolenjskem.

Zelo drzni vlomilci se klatijo v zadnjem času po okolici Novega mesta. Je to trojica, ki ogroža ponoči kmečke domove in posebej še zidanice.

Pogreša se že od 15. maja tega leta pekovski vajenec Mirko Plaskan. Pekovske obrti se je pčil pri g. Ivanu Faganeliju v Rečici ob Savinji ter je omenjeni dan neznanokam izginil. Fant je star 16 let, podolgastega obraza, oblečen v delavno obleko s plavo športno čepico in je velike vitke postave. Njegov oče je za fantom v skrbeh, ker dasi ga iščejo bližnje orožniške postaje, se še do danes ni našel. Ako bi komu bilo kaj znanega o pogrešanecu in če bi se fant mogoče zatekel kam v službo, naj javi bližnji orožniški postaji ali pa očetu Ivanu Plaskan v Nazarju, p. Mozirje.

Na škofijski klasični gimnaziji v Št. Vidu nad Ljubljano (zavod sv. Stanislava) se bodo vršili sprejemni izpiti za 1. razred od 25. do 27. junija 1932. Učenci naj vložijo prošnje, kolkovane z Din 5.—, pri ravnateljstvu do 20. junija 1932; prilože naj šolsko izpričevalo in krstni list.

Kmetje, pozor! Kdor želi delavnega hlapca, naj sporoči naslov in kaj je pripravljen plačati hlapcu, na: A. Zalar, kaplan, Hrastnik. 750

Ogrožena lepota uide nevarnosti škodljivih učinkov solca, vetra, vlage in starosti samo z dnevno nego medicinsko učinkujočih obrambnih sredstev, kot so: Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito lica in kože ter Fellerjeva Elsa-pomada za rast las. Skozi 35 let preizkušene. Za vnaprej poslanih 40 Din se dobi 2 lončka brez daljnjih stroškov v Elsafluid-tovarni Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska ban.

Nastanek živalskih filmov.

Pri filmih, kjer vidimo v živih kretnjah najbolj divje ter plahe živali, oplazuje gledalca čustvo: Te podobe vendarle niso resnične? Kako se je zamogel fotograf povspreti do teh posnetkov? In vendar so bili

izvršeni brez prevare in potvorbe. So resnično divje zveri v prostosti, katere vidimo na platnu. Filmski fotografi trdijo, da sloni uspeh filmanja zveri najbolj na radovednosti živali. Ako vidi zver nekaj čisto tuje, pusti, da se ji to tuje popolnoma približa, ne da bi napravila kak poskus napada. Najbolj izrazita je lastnost radovednosti pri levih in jih je tudi najlažje fotografirati. Ako hoče fotograf slikati leve v popolnoma prosti naravi, jih mora poprej dovolj nahraniti. Če ima lev svojo hrano pred nosom, se ne bo trudil z lovom.

Neka filmska ekspedicija je skrbela v svojem taborišču za to, da so našli levi, ki so med dnevom spali po goščavah, na večer, ko so se podali na lov, dovolj hrane. En mož od ekspedicije ni imel drugega opravka, kakor da je streljal za leve: cebre, antilope in drugo divjačino. Radi rednosti glede nastavljanja hrane so bili tudi levi vsikdar točni.

Najbolj prikladna pokrajina za filmanje zveri je severna Afrika, ki je ravan in se je lahko voziti z avtomobilom. Ako namestavljajo filmati cebre ali bivole, se jim približajo z bliskavico v avtomobilih.

Prve filmske posnetke levov so napravili na ta način, da so se pripeljali fotografu do levov na 12 korakov bližine. V tej razdalji se je ustavil avto in vrgli so radovedno gledajočim levom ustreljeno divjačino. Šele na to se je oddaljil voz nekaj metrov in filmanje je pričelo. Levi so se vrgli z vso požrešnostjo na renaden plen, ga trgali in se niti najmanj sino zmenili za avtomobil.

O filmskih posnetkih slonov je pač znano, da niso istiniti, ne posneti v divjini. Slone fotografirajo največkrat na farmah, in sicer mlade živali. Sloniči imajo krog nog verige, katerih pa ni videti v filmu, ker so pred fotografiranjem nagnali slone v grmovje, ki sega do kolen in se je skrilo železje v goščavi. Na filmih tudi ni razvideti, če gre res za odrasle slone, ker se je pri fotografiranju fotograf skrbno izognil vsakega predmeta, katerega bi se lahko gledalec poslužil in primerjal njegovo velikost s slonovo. Radi tega posekajo pred filmanjem vsa večja drevesa, pustijo le majhna, poleg katerih zgleda tudi slonič pravi orjak.

Enodneveni tečaj za precepljenje in zeleno cepljenje. V soboto, dne 18. junija se vrši na banovinski kmetijski šoli v Sv. Jurju ob juž. žel. tečaj za zeleno cepljenje in precepljevanje šmarnice.

Nekaj o sadjarstvu in o sadjarskih združenjih.

V marčni številki nekega württemberškega lista je bil sledeč članek:

Tržno poročilo iz Hamburga.

Radi splošne krize je prodaja namiznega sadja zelo otežkočena. Zato so sadjarji primorani, da prešajo svoje zlahitno sadje, ker bi jim drugače segnilo.

Tržno poročilo istega meseca iz Hamburga pa se glasi sledeče:

Dr. Janko Pihlar

specijalist za notranje bolezni

Maribor, Prešernova 2

ordinira nadalje redno vsaki delovnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne. — Ob nedeljah in praznikih ne ordinira. 704

Neka tukajšnja veletrgovka je prodala v zadnjem tednu nič manj ko 50.000 zabojev in 900 sodov ameriških jabolk. Trgovina z amerišskimi jabolki je slej ko prej zelo živahna.

Ali ni to čudno? Na eni strani preobilica; na drugi strani uvoz, ki gre v milijone. Vse to kaže na velik nedostatek v sadjarstvu in organizaciji prodaje. In kar velja za Nemčijo, velja še v veliko večji meri za nas.

Ta ameriška jabolka, ki krasijo prodajalne in stojnice ne samo v Nemčiji in drugih državah, nego tudi žalibog pri nas, ki imamo gotovo najzlahitnejša jabolka, kar jih premore svet in za katero tuje blage se plačuje danes pri nas Din 24.— za kg ne prihajajo iz Kalifornije nego rastejo nekaj višje v državah Oregon in Washington ob obali Tihega oceana. Podnebje je precej slično našemu z razliko, da je naša zemlja prikladnejša in so zato naša jabolka boljše po okusu in imajo finejši aroma, dočim je ameriško jabolko brez prave vsebine in vođeno.

Ameriški farmer-sadjar pa ne gospodari morda ceneje kot naš kmet. Mezde so veliko večje kot pri nas, kljub temu pa spravi svoja jabolka z dobičkom ne samo na ameriška tržišča, nego v veliki meri tudi v evropske države, ki so oddaljene ne par sto kilometrov kot pri nas, nego nad 11.000 kilometrov.

V čem obstoja tajnost tega izvanrednega uspeha?

Oglejmo si enkrat eno teh občin, ki se bavijo izključno s sadjarstvom. Normalna površina posameznih sadonosnikov znaša 30 akrov (1 acre je pribl. 40 arov). Vsak tak sadonosnik je zvezan z glavnim vodom naprave za namakanje. Zemlja se redno in stalno zrahljuje ter ni v sadonosnikih nobene trave, še manj pa kakih drugih kultur. Goji se samo nekaj vrst, katere so strogo določene po kakovosti zemlje in legi sadonosnikov. Drevesa stojijo strogo v vrstah in v razdalji, ki dopušča dostop solncu in zraku. Točno se razlikuje starost, ki pa ne presega 25. leta.

Kadar preti mraz in slana, zatulijo rogovi ali sirene, vse hiti v sadonosnike, zažge kadila, ki se stalno nahajajo v posodah in vleže se težak neškodljiv dim na cvetoče drevje in odstranena je vsaka nevarnost. Skropi se po šestkrat na leto, samo med cvetenjem ne. Obiranje, sortiranje ter opremljenje blaga za prodajo je znanost za sebe. Obira se vse z roko in se polaga sadje, ki odgovarja, vsako jabolko zase na leseno volno v ročno košarico. Če jabolko ne odgovarja po teži ali zunanosti vsem zahtevam, se brezobzirno skartira. Ameriški standart zahteva namreč, da odgovarja posamezni velikosti jabolka tudi določena teža. To in lepa zunanost ameriškega jabolka mu daje prednost pred vsakim drugim in doseže ceno kot nobeno drugo.

Potem pa so sadonosniki zapuščeni in sadjarji so zaposleni skozi tedne v skladiščih svojih zadrug, katere so jim izplačale nekaj na račun oddanega sadja. Tam delajo od ranega jutra do poznega večera po strogo zarisanim načrtu: po skrajno točnih in strogih predpisih se sadje še enkrat presortira, zapaka in odpremi. Vsako jabolko, ki ni v vsakem oziru popolnoma brezhibno, mora brezpogojno v sadni mlin za sadjevec ali marmelado.

Vsaka krajevna organizacija je včlanjena v zvezi, ki ima diktatorično oblast. Slednja, ki je stalno v najtesnejših odnosih s poljedelskim ministrstvom, ima dvoje nalog: da plasira žetev na ameriškanskih in evropskih sadnih borzah po najboljših cenah in da ugotovi in določi najzlahnejše in najprikladnejše vrste jabolk, upoštevajoč pri tem zemljo in lego posameznih sadonosnikov.

In pri nas?

Predaleč bi šlo, če bi hoteli navesti in raztolmačiti vse posameznosti tega ameriškanskega načina gojitve in prodaje sadja. Zato sta poklicani pri nas v prvi vrsti sadjarsko in vrtnarsko društvo s svojimi podružnicami ter naša Štajerska sadjarska zadruga v Mariboru, ki je s svojimi propagandnimi in poučnimi tečaji ravno letos znatno prispevala k povečanju zanimanja naših sadjarjev za negovanje sadonosnikov in resnično se je letos škropilo v naših sadonosnikih veliko več kot prejšnja leta in blagoslov tega dela ne bo izostal. Zanimanje za naše sadje je letos veliko, vprašanje je le, če nam bo denarna kriza in devizne odredbe omogočile izkoristiti letošnjo dobro konjunkturo doma in na inozemskih tržiščih. Kadar se bodo naši sadjarji vsi kot en mož oklenili svoje edine pravilne organizacije za prodajo svojega sadja ter ji s tem tudi omogočili, da bo vršila svoje delo v korist in procvit našega kmeta, takrat nastopijo tudi za naše sadje časi, da bomo tudi pri največji konkurenci naše sadje prodali z lahkoto in po veliko boljših cenah kot sedaj.

*

Kako peremo?

Umazano perilo najpreje namakamo. Namakanje ima ta namen, da olajša in pospeši čiščenje. V mlačni vodi namoči perilo. V to vodo je dobro viliti malo, eno žlico terpentina. Vroče vode nikdar ne vlivaj na perilo, dokler je umazano. Pisano perilo ne namakaj preje, kakor nekaj ur pred pranjem, v mrzlem, ne premočnem lugu. Perilo, ki ima slabe, nepristne barve, namoči le v mlačni vodi in ji prilij nekaj jesiha.

Po namakanju perilo operemo v vročem lugu, ko smo ga primerno z milom na straneh namazali. V posebnem kotlu nato perilo kuhamo. Predolgo perila ne smeš kuhati, da se ti ne zažge, zadostuje četrt ure. Pusti nato kotel, da se perilo v njem shladi. S čisto vodo nato perilo izplakni in ga ovijaj, da gre vse milo iz njega. Ako je perilo porumenilo, ga beli, in sicer tako, da ga položiš na sonce, ga sušiš, zmočiš in obrneš in zopet sušiš. Ako hočeš, da se perilo bolj blešči, napraviš to z modrilom, ki ga kupiš v prodajalni in raztopiš v vodi. V tej vodi perila ne namakaj, ampak kos za kosom izplakni.

Perilo daj sušiti po možnosti na soncu. Imej za to snažne vrvi, ne obečaj perila na droge in hlode in ne vem, kam še, kjer se ti umaže, predno je sploh suho. Perilo pritrdi v lesenimi preklanimi klinčki. Pisano perilo pa ne suši na soncu, da ne obledi, pač pa na podstrešju ali sicer pod streho, pa kjer ni prepib.

*

Kako uničim črešnjeve črve? Črešnje napade poseben črv črešnjeve muhe. Sedaj, ko bodo črešnje, posebno črvice odpadale, jih uniči in ne pusti, da tam ležijo. Črvički zlezajo v zemljo in spomladi se kot metuljčki zopet zaplodijo. Drugo leto prekoplji zemljo pod črešnjo, da pridejo črvički bolj globoko in se zadušijo.

Ali piti v vročini škoduje? Škoduje samo tedaj, ako potem razgreta počivaš, ako pa naprej delaš, ne škodi. Seveda ne smeš piti premrzle pijače. Kdor je veliko na vročini in se veliko poti, mora celo piti, seveda zadostuje tudi voda, ker sicer se mu vsled vročine začne kri strjevati in se nazadnje vnamejo možgani od vročine.

*

Remšnik. Drugi gospodinjski tečaj se je otvoril na Remšniku; obiskuje ga premalo deklet iz Remšnika. Lahko je vsaki žal, ki je zamudila lepo priliko najcenejše izobrazbe v teh hudih časih. Ne samo staro je kaj vredno, ampak kar čas zahteva od nas in to je danes vsestranska izobrazba posebno v gospodinjstvu in izoblikovanje srca. Gotovo bo tečaj imel uspehe posebno pri onih dekletih, ki se zavedajo načela: po trdem delu gremo in prišle smo navzgor!

*

Cene in sejmiska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto, dne 11. junija so pripeljali špeharji 16 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 13 do 14 Din, slanina pa po 12 do 13 Din. Kmetje so pripeljali 32 voz sena po 60 do 90 Din, šest voz slame (škopa 1.50 do 1.75 komad), štiri voze krompirja po 1.50 do 2 Din (novi italijanski 5 do 5.50 Din). Čebula 5 do 5.50 Din, česen 10 do 12 Din, kumarce 2 do 3 Din. Pšenica 1.75 Din, rž 1.50 Din, ječmen 1.50 Din, oves 1.25 Din, koruza 1.25 do 1.50 Din, proso 1.75 Din, ajda 1.25 do 1.50 Din, fižol 2.50 do 3 Din, v stročju 6 do 7 Din. Kokos 20 do 30 Din, piščanci 22 do 65 Din, gos 50 do 60 Din, kozliček 60 do 80 Din, jagnje 80 Din. Čeli orehi 5.50 do 6 Din, luščeni 16 do 18 Din. Hren 8 do 10 Din, karfiola 1 do 4 Din. Kislo zelje 3 do 4 Din, repa 2 Din. Glavnata solata (komad) 0.25 do 1 Din, gobe 1 do 2 Din, jagode 8 do 12 Din, črešnje 6 do 12 Din, jabolka 12 Din. Mleko 2 do 3 Din, smetana 10 do 12 Din, surovo maslo 24 do 30 Din, jajca 0.50 do 0.75, med 14 do 20 Din, suhe slive 8 do 12 Din, špargelj 3 do 5 Din.

Mariborski svinjski sejem. Na svinjski sejem, dne 10. junija tega leta je bilo pripeljanih 209 svinj in ena ovca; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 60 do 90 Din;

Tekma med letalom in golobom.

V Nordwicheu na Angleskem se je vršila zadnje dni zanimiva tekma. Šlo je za razvozljanje vprašanja: Ali je sigurnejši naravni nagon goloba ali človeška razsodnost glede krajevne presoje? Pilota Reo, starega ter preizkušnega letalca, so posadili v zaprti avtomobil z zavezanimi očmi in so ga prepeljali v kraj, ki je oddaljen od Nordwichea 150 km. V istem avtomobilu se je vozil tudi kmet s poštanim golobom. Ko je došel avto na cilj, so takoj izpustili goloba. Letalcu so dali po izstopu na razpolago aeroplan brez kompasa in drugih pripomočkov za določevanje smeri.

Januš Golec:

Trojno gorjé.

Ljudska povest o trojnem gorju slovenskih in hrvatskih pradedov.

25

(Dalje.)

Sredi aprila je prišel Hasan paša z delom vojske v Petrinjo. Ukazal je ondi popraviti most čez Kolpo in če mogoče, narediti še enega preko Odre. Vse je kazalo, da se bliža napad na Sisak.

S strahom so hodili Siščani gledat graje nje mostu in turške ognje, ki so žareli vse noči od Vinodola do Krastovice. »Poskrbite za nas,« sta pisala upravitelja trdnjave zagrebškemu kapitulju, »da vsi skupaj ne poginemo.«

Vendar velika turška armada še ni bila zbrana. Zato je bila določena Kostajnica kot zbirališče, kjer so se tudi vršile vse priprave za obleganje Siska. Že 20. maja so znali v Zagrebu, da vozijo po Savi proti trdnjavi velike topove. Kmalu potem so dohajale vesti, da se zbirajo pri Kostajnici tudi drugi turški poveljniki s svojimi četami. Siški sandžag beg Ibrahim je stal z veliko

vojsko pri Zrinju ob Drinu; zborniški sandžak Memi beg se je utaboril pri Strigovlju, kliško-hrvanski sandžak Apardi beg pri Savi in na Bilajskem polju.

Pilštajnski orožarji so se lotili v oigled silnemu turškemu navalu z vso vnemo pregleda orožja, streliva in topov. V trdnjavi je bilo 300 mož posadke, ki je bila po mnenju nemških strokovnjakov precej preskrbljena za krajšo obrambo. Treba je bilo še marsikaj popraviti. Predvsem so morali spraviti topove na prava mesta in jih osigurati po možnosti pred sovražnimi krogli.

Siščanom so se prikupili Nemci koj prve dni. Bili so mirnega obnašanja, trezni, marljivi ter vestni pri delu in vzgled celi posadki glede izpolnjevanja verskih dolžnosti. Udeleževali so se z vzgledno pobožnostjo vsake kanonikove svete daritve s poveljnikom vitežom Pavlom na čelu.

Za pregledom ter popravo orožja in topov so prišli na vrsto trije obrambni stolpi. Stolpe so po-

* Sandžak je bil upravitelj sandžaka. Berglerbegluki so bili v Turčiji razdeljeni na sandžake.